

VADERLANDER, Den, volkse uitgave van het Franstalige katholieke Gentse blad *Le Catholique des Pays-Bas* (z. aldaar), voor het eerst door J.B. de Nève op 16 oktober 1829 uitgegeven; op 8 december 1854 werd de publikatie herdoopt in *Het Vaderland* (z. aldaar).

Den *Vaderlander*, die eerst twee- en daarna driemaal per week verscheen, voerde als motto: „De Belgen zyn getrouwe onderdaenen, maar zy verdraegen geen slaverny (Karel V)”. Onmiddellijk kondigde het blad zich aan als oppositioneel katholiek opinieblad. Den *Vaderlander* hechte meer belang aan godsdienst- en onderwijsvrijheid en meende dat de Hollandse taalpolitiek ingegeven was door anti-katholieke bedoelingen. Den *Vaderlander*, die een onverwacht succes had (2500 abonnees in 1829), verdedigde het unionisme en de stellingen van Lamennais en speelde een grote rol in de Belgische revolutie. Na 1830 evolueerde de krant in republikeinse richting en sedert 1839 ging ze steeds meer aanleunen bij de Gentse orangisten, die ze voordien bestreden had. Den *Vaderlander*, die circa 1840 voor een liberaal blad doorging, sloeg tegenover de verfransing van Vlaanderen een agressieve toon aan. In sommige bijdragen stond het blad zeer vijandig tegenover het Frans, dat in Vlaanderen uitgeroeid moest worden. Hoewel de krant zich tijdens het Nederlandse regime achter de taal-particularisten had geplaatst, nam ze nu een voorzichtiger houding aan, blijkbaar onder invloed van de Gentse Maetschappij van Vlaamsche Letteroefening. Het blad stelde zich in 1840 volledig achter het *Petitionnement*. In 1852, toen de maatschappij, die *Le Conservateur* (in 1853 werd dit *Le Bien Public*) uitgaf, van de gebroeders Vergauwen (de uitgevers na J.B. de Nève) het eigendomsrecht over *Den Vaderlander* verwierf, werd het weer een katholieke krant. Op 8 december 1854 werd het blad herdoopt in *Het Vaderland*.

Den *Vaderlander* telde onder zijn medewerkers

J.L. de Clercq (hoofdredacteur), A. Bartels, F. de Pachtere, P. de Baets, V.J. du Moulin en O.J. Eekma.

LITERATUUR : R. van Sint-Jan, *Die politische Presse Belgiens*, in *Zeitungswissenschaft*, XIV, nr. 1-6 (januari-november 1929); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, II (1963); - E. Voordeckers, *Bijdrage tot de geschiedenis van de Gentse pers. Repertorium (1667-1914)* (Interuniversitair Centrum voor Hedendaagse Geschiedenis, Bijdragen 35, 1964); - A. de Volder, *Den Vaderlander (1829-1839)* (onuitgegeven licentiaatsverhandeling Rijksuniv. Gent, 1969).

FRANK BEKE